

Till de nordiska regeringarna

Skriftlig fråga om vård i livets slutskede/palliativ vård

Vård i livets slutskede (hospice-vård) är vård av en svårt sjuk människa i ett tillfälle, där man har avstått från förbättrande vård och man inte längre kan påverka sjukdomsförloppet. Till god vård i livets slutskede ska höra iakttagande av patientens önskemål, så bra vård av symptom som möjligt, förberedelse för den annalkande döden och iakttagande och stödjande av patientens närmaste.

Vård i livets slutskede är en del av den palliativa vården. Palliativ vård är aktiv, multiprofessionell och holistisk vård, när sjukdomen inte längre är möjlig att bota och målet av vård är inte förlängning av livet till vilket pris som helst.

Vård i livets slutskede i olika delar av världen har för andra gången klarlagts i en jämförande undersökning mellan 80 länder år 2015¹. Finland ligger på plats 20, Danmark låg på plats 19, Sverige på plats 16 och Norge på plats 13, medan Storbritannien var nummer ett. När jämförelsen gjordes förra gången år 2010 var den knapphändig. Då låg Finland på plats 28.

I Finland finns det inte regler för vård i livets slutskede eller palliativ vård, i stället är dessa former av vård ledda av god medicinsk praxis. Rekommendationer av god medicinsk praxis är oberoende vårdrekommendationer grundade på forskningsbevis. I rekommendationerna behandlas viktiga frågor angående finnarnas hälsa och vård av sjukdomar och deras hämmande.

Nordisk lagstiftnings- och annat samarbete har traditionellt varit brett och mångsidigt på grund av politiska och kulturella band. Likadana politiska, ekonomiska och sociala strukturer i Norden gör att utbyte av olika erfarenheter från ett nordiskt land till ett annat är nödvändigt. T.ex. läkarnas samarbete mellan de Nordiska länderna är utbrett. Palliativ vård utgör en del av läkarens arbete. För att få vård i livets slutskede i skick krävs en utveckling av kunskapen om vård i livets slutskede med hjälp av utbild-

¹ *The 2015 Quality of Death Index. Ranking palliative care across the world. A report by The Economist, Intelligence Unit*

ning, konsultering och arbetshandledning. Patienter i livets slutskede är en svag grupp som behöver hjälp för att bli hörda.

I Finland har det statliga etiska rådet inom social- och hälsoindustrin, *ETENE*, klarlagt situationen kring vård i livets slutskede och konstaterat att det finns behov för 500 vårdplatser i Finland, men att det finns bara 300 platser. Alltså saknas 200 platser för vård i livets slutskede. Enligt Europas palliativa förening (EAPC studie från 2010) är minimumbehovet för vårdplatser i livets slutskede 10 platser per 100 000 invånare.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga de nordiska regeringarna:

- Hur arbetar man med vård i livets slutskede i de nordiska länderna? Finns det specialiserade vårdplatser, dvs. hem (eller hospice) för vård i livets slutskede?
- Hur kan man säkra och främja berörd vårdpersonals kunskap om vård i livets slutskede och stärka ett kvalitativt genomförande av palliativ vård inom Norden?
- Hur säkrar man jämlikhet i vården i de olika delarna av de respektive nordiska länderna, såsom i gles- och landsbygdsområden, vad gäller vård i livets slutskede?

Helsingfors den 26 oktober, 2015

Arja Juvonen (saf)

Nordiska rådet

E 12/2015

Ställd av:
Arja Juvonen

Till:
De nordiska regeringarna

J.nr. 15-00252-1